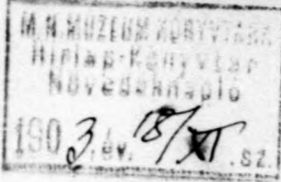

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásbós petitor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hírde-
tésért jutányosabb. Nyilnter: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Az állami gyermekvédelem árnyoldalai.

Az utóbbi évek folyamán a magyar állam törvényhozó-testülete több olyan törvényt alkotott, a melyek a legújabb kor által felszínre vetett szociális kérdésekkel szoros kapcsolatban állanak s szociális bajainkon kívánnak enyhíteni.

Ilyen törvényhozási intézkedés foglaltatik az 1898: XXI. törvényczikkben is, a mely a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szól s a hatóságilag elhagyottnak nyilvánított hét éven aluli gyermekek gondozásáról is intézkedik. Különösen az ezen törvény alapján 50,000—1899. sz. a. kiadott belügyminiszeri rendelet írja körül részletesen azokat a módokat, a melyek szerint egyfelől a hatóság általi elhagyottnak nyilvánítás, másfelől pedig az elhagyott hét éven aluli gyermekek állami gondozása, illetve segélyezése történik.

A törvény, illetve szabályrendelet szerint elhagyottnak tekintendő minden oly hét éven aluli gyermek: 1. a ki köz- vagy magánhelyen elhagyatva taláztatik (lelencz); 2. árvaházban el nem helyezhető vagyontalan árva; 3. ki szüleinek betegsége, kórházban, tébolydában, fogház- vagy fegyházban léte miatt — habár ideiglenesen is — hatósági gondozásra szorul; 4. minden oly gyermek, kit tartásra köteles hozzátartozói (szülei és nagyszülei) megélhetési viszonyuk veszélyeztetése nélkül eltartani képtelenek.

A három első kategóriától eltekintve, nagyszámúban vannak vármegyénk s különösen városunk területén olyan kisededek is, a kik a 4-ik csoportba tartoznak. Ezeknek államilag való gondozása a legújabb időkig úgy történt, hogy

szülője vagy egyéb hozzátartozója — a mennyiben a gyermek hatóságilag tényleg elhagyottnak minősített — magánál tartotta, nevelte s havonként az illetékes kir. adóhivataltól 8 koronát kapott a kiseded felnevelésére.

Az állam e humánus és a gyakorlatban is áldásosnak bizonyult támogatása minden nemesen érező embernek legmelegebb elismerését vívta ki. És pedig egyrészt azért, mert a segélyt nyújtó állam nem kívánta a nyomorba jutott szülő s a gyermek közötti ethikai kapocsnak erőszakos szétválását, másfelől azonban kellő óvintézkedéseket tett arra nézve is, nehogy indokolatlanul élvezhesse bárki is az államnak jótékony gondoskodását. Éppen ez utóbbi szempontból szigorúan előírt közhatalosi úton kellett történni az elhagyottá nyilvánításnak s ezenkívül az ilyenek talált gyermek és szülője, illetve gondozója szigorú hatósági orvosi ellenőrzés alatt állott mindaddig, míg a gyermek a havi segélyt élvezte.

Ez évi május 1-jével állami jelleggel ruháztattak fel a gyermekmenhelyek, így nevezetesen a kassai is, a melyhez Sárosvármegye is tartozik. Ennek az intézkedésnek első következménye — a fentebb érintett s államilag segélyezett szülőkre nézve — az lett, miszerint beszüntették azt az előbbi eljárást, mely szerint a kir. adóhivatal havonként fizette ki bemutatott könyvecskéjük alapján a várva-várt 8 kor. segélyt s e helyett értesítették, hogy május 1-jétől kezdve nem az adóhivatal s nem havonként, hanem a kassai állami gyermekmenhely gondnoksága s egyszerűsítés okából *évnegyedként* fizeti ki nekik a segélyösszeget. Igaz ugyan, hogy a községi hatóságok közbelépése folytán az állami gyermekmenhely vezetősége

módot talált arra nézve, hogy a Kassától távol lakó segélyezették pénz- és idővesztés nélkül vehessék fel évnegyedi járulékkukat, de eddig nem gondoskodtak arról, hogy a kifizetés ismét havonként történjék. Pedig úgy hisszük, hogy a nyomornak juttatott segítség nem értékpapírszelvény, a mit a tőkepenész — a ki nincs úgy rászorulva — tetszése szerinti időközben vesz fel, hanem valósággal az éhenhalás megakadályozója, a mire tehát a nyomorral küzdő anya s csenevész csecsemő egy hosszú évnegyedig nem várhat.

Már ez az eljárás is sok keserű pillanatot szerzett a községi közegeknek, a kikhez a segélyezett gyermekek gondozói rimánkodva jöttek s könyörületért esdekeltek. Azonban a kassai állami gyermekmenhely vezetősége egy legújabb hivatalos rendelkezése még szomorúbb világításban tünteti fel a hét éven aluli gyermekek gondozásáról szóló humánus törvény végrehajtásának árnyoldalait.

Értesítette ugyanis Eperjes város előjáróságát, miszerint a magas belügyi kormány elrendelni méltóztatott (a rendelet számára nincs hivatkozás), hogy ezentúl csakis — a már eddig is segélyezettéket beleszámítva — azon szülő vagy nagyszülő részesítették segélyben, a ki a gyermeket a menhely kötelékébe adva, beleegyezik abba, hogy a gyermek az intézet által *idegen tápanyánál* helyeztessék el. S egyben azt is tartalmazza a hivatalos szigorúsággal kiállított értesítés, hogy — a mennyiben a szülők, illetve gondozók erre nem hajlandók — többé segélyezésre igényt nem tarthatnak.

Csak Eperjes város területén több, mint húsz — eddig is segélyezett — szülő van. Valószínűleg egyik sem ir alá ilyen nyilatkozatot

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Magyar művelődési mozzanatok a XII., XIII. és XIV. században

(Folytatás.)

levéltári kutatások alapján. Írta Bruckner Győző.

Szerfelett érdekes adatom van Esztergályra vonatkozólag. 1247-ben, midőn mi IV. Béla a boldogságos Szűz dunai szigetén lévő apácáknak szobaleányokat akartunk adni — mondja a szöveg — nem gondolhattunk más községre mint, Esztergurra — terra Udvarnicorum nostrorum —, mert itt vannak a *legügyesebb, legtestesebb és a legrészebb szobaleányok egész Magyarországon.*

Esztergálynak, akár Felső-, akár Alsóesztergálynak a leányai és asszonyai alkatra, csinosság és szépség tekintetében ma is méltó utódai a IV. Béla által szépnek minősített szobaleányoknak, erről személyes tapasztalat, helyszíni vizsgálat győzött meg engem nógrádmegyei tartózkodásom alatt.

A legtöbb udvarnok vagy elsőrangú cseléd Dunántúl lakott, már azért is, mert itt volt a legtöbb királyi birtok, de másrészt a lakosságának a magasabb intelligenciája folytán is.

A cselédek — legalább is a férfiak — a XIII. és XIV. században csak *egyféle* munkára alkalmaztattak, s pedig kuriózum gyanánt be is mutatom ezeket a különböző foglalkozású cselédeket.

Így akadtam kutatásaim sorában: *pásztorokra, kanaszokra, kondásokra*, s pedig ezek a somogy megyei rengetegeken s a Dráva és Száva közti területen hagytak magukról életjelt.

Somogy megyében Márczadó nevű faluban márcz-készítéssel foglalkoznak a cselédek.

Zágráb határán *szőlőművesek* — vinitores, Modorban (Pozsega m.) *kaszások* — falcatores, Karakórmegyében (Veszprém), Sárerdőben erdőóvók vannak.

Érdekes, hogy ezek a cselédek, mint erdőóvók, nagy hűséggel szolgálják az urukat, a ki senki más, mint II. Endre. A király ugyanis a bakonybéli apácáknak erdőt adott az úgynevezett Mánk-kápolna mellett és erre megjelennek a szakácsok és erdőóvók s azt mondják: azt az erdőt nem lehet kihalítani, mert ez kitévő vadánya; a király eleget is tett a hű cselédek óhajlásának.

Ilyen erdőóvó cselédeket találtunk még a Rába mellékén, Vas megyében s pedig Kislövöldén és Kiczlédén.

A cselédek sorában szerepelnek azután a vyzmouv — explorator aquarum. Ezek arra ügyeltek, hogy tilos helyen ne halászszon senki, megvizsgálták azokat a helyeket, a melyek halászatra alkalmasak voltak. Ilyen Bóte nevű vizóvót is ismerünk.

1267-ben ismerünk *hálósokat* — retiferi, qui holus vocantur, ezek hálót készítettek. IV. Béla több hálóst adományoz akkor az esztergomi érseknek.

Ismerünk továbbá halász-cselédeket, ugyanis bizonyos Turuczko nevű halász fel lesz mentve a szolgálát alul.

Hodász cselédeket is ismerünk — castrionarii, qui hudaz dicuntur, s pedig Vas megyében Városhodáson.

Vadász-cselédjeink is vannak s ezeknek külön ispánjuk is van — comes venatorum, sőt tisztelt uraim, bölényvadászokat is említhetnek — venator bubalinorum, s pedig egy András nevű Szentmárton helységből (Szilágymegye), a váradi regestrum szerint. Van adatom, hogy Pál és László bölényvadász-ispánok voltak és ezeknek voltak ismét tiznagyjai.

1265-ből van adatom a *nyulások* — leprosi-ra s pedig Fehérmegyében, Veszprémben még *külön királyi nyulásmester* volt.

A sólymárcselédek meg pláne nagy szerepet játszanak, mert hisz a vadászat főleg sólymokkal történt. A sólymárok — falconarii, teendője a sólymokat etetni s gondozni. Petun nevű falut a XIII. században a sólymárok lakták, sőt az aranybulla is tesz sólymárokról említést.

Madarász-cselédek laktak Nyáradon (Baranya megye) és a szepesi Drancz faluban.

A cselédek sorozatában nevezetes hely jut a peczereknek is — caniferi, kik a király kutyáit gondozták. Ilyenekkel találkoztunk főleg Szepes megyében, különösen Somogyfaluban s ezeknek külön ispánjuk is volt. Előkelő cselédek a vadaskerteknek az őrei — custodes hortorum, ilyeneket találunk Nógrádmegyében, Balassagyarmattól délnyugatra, Vadaskert nevű, maig is fennálló helységben.

Finomabb cselédek kerülnek még ki Nógrádmegyéből s pedig komornyikok — bastus regius,

s inkább éhen hal, semhogy gyermekétől elszakadjon. Az anyai szeretet hatalma a legnagyobb nyomorral is szembeszáll!

Más kérdés azonban, vajjon így gondolták-e annak idején az 1898: XXI. t.-cz. végrehajtását?

Azt hiszszük, hogy nem.

Az emberszeretet nevében felhívjuk tehát elsősorban városi képviselőtestületünk s ugyancsak a törvényhatóság figyelmét arra, hogy az illetékes forrásból merített s fentebb előadott tényeket megvizsgálván, a nyomorral küzdő, de gyermekeitől megválni nem akaró szerencsétlen szülők érdekében humánusan gondolkozó kormányunknál orvoslást keressen.

Vasárnapi munkaszünet.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1903. évi 28,559. számú rendelete, az ipari munka vasárnapi szünetelése tárgyában, egész terjedelmében a következő:

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891: XIII. törvényzikk 3. §-a alapján, az 1891. évi 37,892., illetve 1892. évi 14,837., továbbá az 1893. évi 84,842., az 1899. évi 27,584., az 1900. évi 81,459., az 1901. évi 31,412., 63,617., 66,058., 86,753., valamint az 1902. évi 19,173., 22,436., 34,183., 45,677., 60,067. és 86,040. számok alatt eddig kibocsátott összes rendeletek hatályon kívül helyezése mellett, az időközben változott viszonyok és kívánalmak figyelembe vételével azon iparnemeket, a melyeknél, s azon módokat, a melyek mellett az ipari munka vasárnapokon és Szent István király napján végezhető lesz, a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök, a földművelésügyi miniszter és a horvát-szlavon-dalmát bán urakkal egyetértőleg a következőkben határozom meg:

Végezhető lesz az ipari munka:

I. mert az üzem félbeszakítása lehetetlen:

1. az agyag-, porcelán-, majolika- és kőedényiparnál, nemkülönben a mész-, fész-, cement- és téglafőző iparnál kizárólag az égetési munkák;
2. borkereskedőknél, illetve borraktáraknál és pincészetnél a házilag végzendő sürgős javítási munkák;
3. a bőriparnál a kavarási és bőrforgatási ipari munkák, de csak legfeljebb délelőtti 9 óráig;
4. a czukoriparnál a czukorgyártással és finomítással járó munkák;
5. az eczetiparnál a feltöltési és az erjedési műveletek körül végzendő ipari munka;
6. a fehérítési iparnál a chlorozási és lugzási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig;
7. a keményítő-iparnál;
8. a kenderáztatási iparnál azon ipari munkarész, mely a végzendő művelet természeténél fogva félbeszakítást nem tűr;
9. a kertészeti iparnál a termeléssel és műveléssel kapcsolatos félbeszakíthatatlan és sürgős munka;
10. a lőolajfinomító iparnál azon ipari munkarész, mely a végzendő művelet természeténél fogva félbeszakítást nem tűr;
11. a légszuszitiparnál kizárólag a légszuszító előállítására, a lámpák meggyújtására és eloltására szükséges ipari munka;
12. a malmoknál az őrlési művelet;
13. a papír-, papírpép- és cellulose-iparnál a félbeszakítást nem tűrő munka;

ajtonállók, kir. kamarások s szakácsok, az utóbbiak Orosziban laktak s az élén állott a *szakácsdirektor*. Ábrahámfaluban meg kir. gyümölcs-szállítók laktak. Pozsonyban meg mézkesztők és pohárnokok.

Szamárdi (Siófok mellett) faluból előkerülnek a borhordó szolgák.

Ismerek még és adataim vannak a következő foglalkozású cselédekre: lovászok, szekerek, tárnok, kovácsok, kádárok, ácsok, *fatányérszínalók* — scutellatores s pedig Úsban, a Bakonyban; *csutorások* — lagenarii; azután edényhordók, ijkészítők, pajzs- és kardhordók, s pedig, mint kardhordó ismeretes egy Moizes nevű cseléd; továbbá fegyvernekek, nyilasok, pecsenyehordók, s a mit különösen hangsúlyozandónak tartok: *selyemkésztők*.

Eperjesen voltak a helybeli városi levéltár adatai szerint városi szolgák, egynek az évi fizetése 33 dénár = 297 ft.

A regösökről hadd szóljak, t. közönség, kissé bővebben, hiszen ezek az összes cselédek közt a legműveltebbek voltak s hadd ismerjük meg a XIII. és XIV. századbéli cselédségnek a szellemi nivóját is.

Tudjuk, t. közönség, hogy e korban nem volt könyvnyomtatás, csak könyvirás, sőt általános könyvműveltség se volt, de az országos események iránt megvolt az érdeklődés. Voltak akkor is eszmék, a melyek ében tartották az emberek lelkét. A kíváncsiság kielégítésére s főleg a nők mulattatására megvolt a regösök intézménye. Tehát a kor szülte a regösöket, a kik a XIII. és XIV. századbéli oklevelekben és egyéb forrásokban mint hegedősök, citharodai,

14. a pótkávé- és katángszárító-iparban azon ipari munka, mely őszszel a répa vagy gyökér feldolgozására és szárítására elkerülhetetlenül szükséges;

15. a sajt készítő iparnál, valamint a vajgyártásnál a tejszín megsavanyodása miatt károk nélkül félbe nem szakítható munka (22,436/902. V. 23.);

16. a szalámi-gyártásnál a félbeszakítást nem tűrő munka;

17. a selyem-iparnál:

a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt a selyemgubók átvétele s továbbítása, fajtása és gondozása körüli munkák,

b) a selyempete-készítés által igényelt munka;

18. a serfőző, maláta- és

19. a szeszipar, valamint a szeszfinomítás és élesztőgyártás, az élesztőnek elfuvarozása, nemkülönben a szeszipar és szeszfinomítás akadálytalan folyamatának biztosítása céljából mellőzhetetlen és el nem halasztható javítási munkálatok (86,753/901. — II/19—902.);

20. a színnyomásnál és kékfestésnél végzendő azon munkák, melyek a folytonos üzem félbe nem szakíthatása miatt szükségesek;

21. a tésztagyártásnál a szárítással egybekötött munka déli 12 óráig;

22. az üvegyártásnál — a mennyiben az regeneratív fűtőkészülékkel üzetik, a fűtési, az üvegolvasztási és üvegfüvési — félbeszakítást nem tűrő munkák;

23. a vas- és aczélgyárak üzemágainál mindazon munkák, a melyek félbeszakítást nem szenvedhetnek, jelesül a vas- és aczélolvasztó, kavaró, finomító és csőforrasztó pestek, hengerlő művek munkái, az ezekkel kapcsolatban levő és üzemük folytonosságához szükséges összes műhelyek, a gáz- és gőzfejlesztő, szénégető, kokszegető, faaszaló, pörkölő és öntőüzemek, a helyi szállító pályák és egyéb mellékműveletek, valamint berendezések félbeszakítást nem tűrő munkái;

24. a vegyészeti iparnál az üzem azon egyes műveletei, melyek félbe nem szakíthatók, pl. az izzó-, láng- és olvasztó-kemenczéknl, ólomkamarák- és retorták-nál folyó munkák stb.;

25. a villamos erőt, illetve áramot előállító telepeknél előforduló ipari munka;

26. a zománcozott vasedény-iparnál az olvasztási, égetési és önégetési munkák.

II. Mert a fogyasztó-közönség igényei a folytonos üzembentartást megkövetelik:

A) Vasárnapokon és pedig 1. egész napon át:

a) a baromfi-hizlaldák üzembentartásával járó összes munkálatok (86,040/902.);

b) búcsúkon és ájtatosságra szolgáló egyéb gyülekezeteken az úgynevezett búcsúczikknek, mint pl. imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák stb. árusítása;

c) a czukrász- és mézeskalácsos iparnál;

d) élő állatoknak felhajtása, szállítása, szállítás céljából úgy gyors-, mint teherárú gyanánt feladása, megérkezéskor a szállítási eszközökből való kirakása és az állomásról rendeltetési helyükre szállítása, illetve hajtása, továbbá robbanékony árúknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása (31,412/1901. V/17. és 22,436/1902. V/23.);

e) a fényképező-iparnál (34,183/1902. VII/18.);

f) fürdőintézeteknél a szükséges munkák;

g) hirdapok elárúsítása és széthordása;

h) az izraelita húsvéti kenyér előállítására és árusítására;

i) jégnek gyártása, árusítása, szállítása, szállítás céljából feladása, rendeltetési helyén kiadása és az állomásról elfuvarozása (63,617/1901. IX/25.);

j) kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs elárúsítása és házhoz szállítása, az ezek árusítására berendezett üzletekből épűgy, mint az egyes pékműhelyekkel kapcsolatban — a kicsinybeni elárúsítás cél-

kobzosok, lyrici, ioculatores, majd igricek néven fordulnak elő. 1219-ből származó oklevélben egy udvarnoknak a neve Regös. Ez a szó regélni, regélő hét, regölés Vasmegyében ma is forgalomban van. A bécsi krónika meséli, hogy szt. István nem szerette őket, csavargónak nézte és a szt. Lázár-rend vitézeinek adta.

Adatom van arra is, hogy ezek a regösök naponként sípok és hegedű hangjai mellett mulatoztak és egész éjjel lakmároztak. Anonymus is említi, midőn azt mondja, hogy illetlen dolog lenne, hogy a magyar nép eleit s vitéz tetteit csak a parasztok meséiből és a hegedűsök csacska énekeiből tudná meg.

Okleveleink meg is mondják, hogy hol laktak, így Igricz faluban (Pozsonymegye), Borsod- és Zalamegyében ma is megvan Igricz falu. Az utóbbi helyről ismeretes bizonyos Szombat és Mikó nevű regös.

A XIII. század egyes okleveleiben kürtösök — tubicines néven is szerepelnek, még pedig Ablanczon, Vasmegyében, azután Kürtösön, mindkét helység Nódrádmegyében található jelenleg is.

A XIII. és XIV. században a társadalomban a regösöknek nincs nagy állásuk, a kocsisok sorába sorozzák. Ők lantosok, lutini-nek nevezik magukat, kik nemcsak zenészek, hanem versszerzők is voltak. Nagyon szeretik a bort, nincs egy se köztük, a ki a bort meg nem iszsa.

A ki traktálja, azt dicsérik, a többit gyalázzák, különösen szidják a kulcsárokat, provisorokat, mert ezek nem adtak nekik elegendő bort. E szidalmazásoknak köszönhetjük a fennmaradt peres okleveleket is.

(Folyt. köv.)

jaira — különállón létesített kereskedelmi üzletekből, melyekben azonban műhelyi segédszemélyzet nem alkalmazható;

k) a kofák üzlete, a mennyiben az árúk üdülő- és mulatóhelyeken, vagy városban, illetve a községen kívül sátrak alatt, vagy valamely szokásos más állványon, asztalon, vagy a földön kirakva árusíttatnak;

l) lakásoknak sürgős átalakításánál a szükséges munkák, azonban csak a hatóságilag szabályozott költözködési időszakokban, valamint az ezeket megelőző és követő egy-egy hétben; a czímfestéssel foglalkozó iparosok iparához tartozó munka, de csak a törvényes költözködési napokat megelőző és követő 8 napon belül eső vasárnapokon és csak akkor, ha az magánhelyiségekben és műhelyekben végeztetik (84,842/1893—XI/23-ikán);

m) a nyomdaiparnál a halasztást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok, szinlapok, műsorok, gyászjelentések előállítása és széthordása;

n) országos vásárok napján az ipari és kereskedelmi elárúsítás, és pedig nemcsak a vásártéren, hanem a vásártartó város, illetve község egész területén; ugyan-csak országos vásárok alkalmával a szállítás, illetve fuvarozás. Addig, míg a baromvásárok vasárnapon tartatnak, ezen baromvásárokon a szíjgyártók, kötelesek és bognárok árúikat eladás céljából kirakhatják (84,842/1893—XI/23-ikán; 86,753/1901—II/19—902.);

o) a szálloda-, vendéglő-, sör-, pálinka- és bormérő, kávéház- és kávémérő-iparoknál, ideértve a házhoz szóló megrendeléseket is, vagy az ily üzletekben szokásos bármily étel vagy ital kiszolgáltatását;

p) a szódavíz gyártása, elárúsítása és házhoz szállítása;

q) a természetes virágok árusítása;

2. délutáni 5 óráig:

Oly községekben, melyek az országhatártól 10 kilométernél távolabb nem esnek, az ezen rendelet II. A. 1. pontjai alatt nem említett minden ipari és kereskedelmi elárúsítás.

3. déli 12 óráig:

a) a borbély- és fodrásziparnál az üzleti helyiségben, azontúl csak magánlakásban, színházokban, vagy hasonló előadások alkalmából házhoz hívva;

b) a burgonyazúzó iparnál az árú előállítása és szállítása;

c) a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák;

d) gyorsárúknak fuvarozása, felvétele és kiszolgáltatása általában, valamint szörnek, élő baromfinak és romlékony természetű élelmiszereknek (mint friss gyümölcs, friss főzelék, friss hús, friss hal, leölt baromfi, leölt vad, tojás, tej, vaj, túró, sajt stb.) fuvarozása, elszállítás céljából teherárúként való feladása, valamint a teherárúként érkező ily czikkékből álló küldeményeknek kiadása és az állomásról való elfuvarozása oly helységeken, melyeknek állomásain az említett árúkat szállító vonatok déli 12 óra után közlekednek, az említett árúczikkre a vonatközlekedés idejéhez képest déli 12 órán túl is fuvarozhatók, vasúti szállításra felvehetőek és kiszolgáltatathatók (63,617/1901—IX/25. és 22,436/1902—V/23.);

e) a kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása (31,412/1901—V/17.);

f) a kisiparnál sürgősen rendelt javítási munkák;

g) a magánosok által a sütőhöz sütés céljából vitt tésztaeműeknek és húsféléknek az illető sütőműhelyben való kisütése, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen munkálatok teljesítésére a sütőiparos rendes üzleti segédszemélyzetéből legfeljebb egy, erre önként vállalkozó egyént alkalmazhat s ezen délelőtti 10-től déli 12 óráig terjedő rendkívüli munkaidő az illető alkalmazott kötelezett munkaidejébe semmi czímen be nem tudható;

h) a mészáros-, hentes- és kolbászkészítő-iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás;

i) sertéshizlaldó-telepeknél a hizlaláshoz szükséges anyagok szállítása, sertéseknek a szállásokba vagy telepekre behajtása.

A június és július hónapokba eső vasárnapokon azonban oly városokban, melyeknek lakossága a 20,000-et meghaladja, a jelen 3-ik pont c), e), f), h) alatt elősorolt munkák csak d. e. 10 óráig folytathatók.

4. Délelőtti 10 óráig:

a) minden, a napi élelmezés körébe tartozó czikkek, úgymint: zöldségfélék, só, liszt, czukor, kávé, fűszer, bor, thea, rum, csemegék, főzelékek, húsneműek stb. elárúsítása és házhoz szállítása, nemkülönben a szatócsüzletekben is az elárúsítás és házhozszállítás;

b) a pékipari munkálatok, ide értve a pékműhelyekből történő elárúsítást és házhozszállítást is;

c) vasárnapokra eső hetivásárokon az elárúsítás és szállítás;

d) a vidéken és Horvát-Szlavonországok területén minden, a jelen rendelet II. A) 1., 2. és 3. pontjai alatt meg nem nevezett ipari és kereskedelmi üzletekben az elárúsítás és házhoz szállítás.

5. Délelőtti 9 óráig:

Az iparszerűen üzött ablaktisztítás és szobapadló-fényezés (60,067/1902—IX/29.);

B) Szent István napján:

Az A) 1. alatt felsorolt üzletekben, kivéve a h), l) és n) pontok alatt felsoroltakat, továbbá a 2., a 3. a), b), d), f), g), i), a 4. a), b), és 5. pontok alatt felsorolt ipari munkák, az ott említett időn belül.

C) A munkaszüneti napot követő napon az ipari munka megkezdhető:

1. Éjjeli 1 órától:

A pékipar kivételével — mindennemű élelmiszerek előállítására és szállítására nézve, a mennyiben azt az illető iparág természete indokolja.

A fu
nézve. (2

Élelm

A pé

A ke

a rend

ténik, ha

az 1884.

foglalko

kálakra a

nem ter

III. Me

vagy egy

1. Ár

kák, vala

eltávolít

séges m

2. ha

szerelési,

3. a

4. oly

és közbiz

továbbá

egyéb all

ipari m

5. a

6. a

7. ün

8. a v

távirda-

IV. A

ipari m

önálló ki

tanonczai

vétele né

V. H

gyát kép

e mellett

is foglalk

ben más

körre né

nek hatá

Az eg

üzletekbe

megenge

pipaszár

meg van

VI. A

művelete

munkások

az illető

mazva va

VII.

a fentiek

les az ill

munkások

munkások

minden l

tet élvez

VIII.

kedelmi

vagy mé

kezesek

Buda

* Dr

tási bíró

pesti Kö

jelent k

«Mag

tanács n

Ödön k

közigazg

Kelt

Hogy

sége kö

örömr

nek e j

ruházása

s a jelen

seregese

legjobba

napja ez

ő nélkül

áldásos

azok köz

a helyi s

kedtek,

2. A reggeli 3 órától:

A fuvarozás előkészítésére és foganatba vételére nézve. (27,584/1899—VI/28.)

3. Reggeli 5 órától:

Élelmiszereket és italokat árusító s kimerő üzleteknél.

4. Reggeli 6 órától:

A pékipar körébe eső összes munkálatok.

A kemenczefűtés azonban, a mennyiben az nem a rendes üzleti segédszemélyzet igénybevételével történik, hanem az iparos házi cselédje által végeztetik, az 1884. évi XVII. t.-cikk rendelkezései alá eső ipari foglalkozásnak nem tekinthető s ehhez képest e munkálatra az 1891. évi XIII. törvénycikk rendelkezései nem terjednek ki.

III. Mert a közforgalom vagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek a folytonos üzemben tartást feltétlenül követeli:

1. Árvíz és más elemi csapás elleni védelmi munkák, valamint az illető elemi csapás következményeinek eltávolítására vagy orvoslására elkerülhetetlenül szükséges munkák;

2. hadászati szempontból sürgős építkezési, felszerelési, vagy szállítási ipari munkák;

3. a hordár- és targonczás-ipar;

4. oly ipari munka, mely a nyilvános közlekedés és közbiztonság érdekében halasztást nem szenvedhet, továbbá a tengeren járó hajók kazánjain, gépein és egyéb alkatrészein halaszthatatlanul teljesítendő sürgős ipari munka (45,677/1902—VIII/28.);

5. a társas- és bérkocsi-ipar;

6. a temetkezési vállalatok;

7. ünnepélyeknél bármily díszítési munka;

8. a vasúti és hajózási üzemek, valamint a posta-, távirat- és távbeszélő-üzemeknél előforduló ipari munka.

IV. Az idézett törvény 3. §. b) pontja szerint ipari munkát végezhetnek a mondott napokon azon önálló kisiparosok, kik maguk, és pedig segédek és tanonczaik, valamint más segédmunkások igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak.

V. Ha valamely üzlet állami egyedárúság tárgyát képező cikkek előállítására fel van jogosítva, e mellett más cikkek vételével vagy előállításával is foglalkozik, vagy a mely ugyanazon üzlethelyiségben más ipart is gyakorol, az — ezen utóbbi üzletkörre nézve — úgy az 1891. évi XIII. törvénycikknek hatálya, mint a jelen rendelet hatálya alatt áll.

Az egyedárúsági cikkek előállítására jogosított üzletekben mindazonáltal az ezen árusításra nézve megengedett időn belül gyufa, szivarkapapír, pipa, pipaszár s közönséges fa- és papírszipkák árusítása is meg van engedve.

VI. A jelen rendeletben az egyes munkákra, illetve műveletekre nézve engedélyezett kivétel csakis azon munkásokra és segédszemélyzetre vonatkozik, mely az illető munkánál, illetve műveletnél tényleg alkalmazva van.

VII. Azon iparnemeknél, melyeknél az ipari munka a fentiek szerint vasárnapokon is végezhető lesz, köteles az illető iparüző az ezen munkánál alkalmazott munkások olyatán felváltásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hében egy teljes, vagy minden két hében egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

VIII. Az egyes községek és egyes ipar- és kereskedelmi telepekre nézve általam külön engedélyezett, vagy még engedélyezendő kivételek a fenti rendelkezések által nem érintettek.

Budapest, 1903. évi június hó 13-ikán.

Láng s. k.

H I R E K.

* Dr. Horváth Ödön m. kir. közigazgatási bíró. Lapunk zártakor értesülünk a *Budapesti Közlönyben* folyó évi július 4-ikén megjelent következő legfelsőbb királyi kéziratról: «Magyar miniszterelnökömmek a minisztertanács nevében tett előterjesztésére dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, eperjesi jogakad. dékánt a közigazgatási bírósághoz ítélőbíróvá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1903. évi június hó 27-ikén.

FERENCZ IÓZSEF s. k.

SZÉLL KÁLMÁN s. k.»

Hogy e város és vármegye egész közönsége körében mily általános megelégedésre s örömmre talál a nemes munka páratlan emberének e jól megérdemelt méltósággal való felruházása, azt közvetlenül szerzett tapasztalataink s a jelenleg városunktól távollevő kitüntetethez seregesen érkező távirati szerencsekívánatok legjobban bizonyítják. De lapunknak örömapja ez a nap nem kevésbé, mert hiszen ő nélküle, a ki annyi sok irányú s közhasznú áldásos tevékenysége mellett mindig első volt azok között, a kik e szűkebb hazának jóvoltát a helyi sajtó révén is önzetlenül szolgálni törekedtek, soha nem sikerült volna azt a szilárd

alapot megvetnünk, a mely a jövőbeli sikeres munkásságnak alapfeltétele.

E perczen az idő rövidsége miatt s a magas kinevezés feletti szívünkbeli érzett öröm hatása alatt érdeme szerint nem méltathatjuk az örvendetes tény, mely kitüntetés az elismerés fényét veti általa virágzóvá lett jogakadémiánkra is, hanem csupán őszintén érzett szerencsekívánatokkal ezer áldást kívánunk ömeltóságára s amaz új működésére, a melyre bölcs királyunk és kormányának bizalma — érdemei alapján — körünkbeli elszólítja.

* Zaborovszky Béla plébános beiktatása július 5-ikén megy végbe — a hatóságok, testületek és hívei ünnepélyes részvételével — a róm. kath. templomban. Ez alkalomból Eperjes sz. kir. város — mint kegyúr — a következő meghívót bocsátotta ki: «Szab. kir. városunk közönségének — mint kegyúrnak — képviselőiben van szerencsénk főtisztelendő Zaborovszky Béla plébános úrnak f. évi július hó 5-ikén, vasárnap délelőtt 9 órakor a róm. kath. plébániai főtemplomban végbenemő beiktatási ünnepélyére ezennel tiszteletteljesen meghívni. Eperjes, 1903. évi július hó 1-jén. Podhorányi Bálint s. k. polgármester. Magyar József s. k. főjegyző.» A beiktatási ünnepélyen Pletényi Endre kassai apátnakonok fog hivatalosan közreműködni s ezenkívül a kassai székeskáptalan több tagjának részvételére is számíthatunk. Délben a Fekete-sas nagytermében az eperjesi róm. kath. hitközség, új plébánosa tiszteletére, bankettet rendez. A rendezőség élén Kádas Miklós áll. A banketten való részvételre is városunk társadalmának minden számottevő körét meghívták. Részvételi jegy ára személyenként 5 korona. A beiktatás előtti estén Zaborovszky Béla plébános hívei fáklýásmenettel tisztelik meg.

* Esperességi közgyűlés Eperjesen A VI. sz. kir. városi egyházmegye ezidén, és pedig július 15-ikén, Dianiska András esperes, löcsei lelkész s Bencsúr Géza egyházmegyei felügyelő elnöke alatt Eperjesen tartja évi rendes közgyűlését. Az esperességbe tartozó egyházak már behatóan foglalkoznak az esperességi közgyűlésen alkotmányosan elintézendő ügyekkel. Így e napokban az eperjesi evang. egyházak is közgyűlést tartanak ebből a célból s foglalkozni fognak a vendégül látandó esperességi közgyűlés minél ünnepélyesebb lefolyásának módozataival. Előreláthatólag egyik legfontosabb tárgya lesz a közgyűlésnek abban az évek óta érelődő kérdésben dönteni, vajjon egyházkormányzati szempontból nem volna-e célszerűbb a vármegyénk területén levő s ezidő szerint a VI. sz. kir. városi esperesség kötelekébe tartozó városi egyházak, másfelől a sárosvármegyei falusi evang. egyházak bevonásával egy erőteljes új sárosvármegyei evangélikus esperességet alkotni? A közgyűlés tárgysorozatáról jövő számunkban bővebben is megemlékezünk.

* Nemesség-adományozás. Ő felsége a király, Naber Sándor a chicagói főkonzulátus vezetésével megbízott konzulnak és törvényes utódainak a magyar nemességet a «perekedi» előnévvel díjmentesen adományozta.

* Gyász hír. Mélyen megrendítő csapás érte társadalmi életünknek nagytiszteletben s szeretetben álló tagját, Palugyay Gusztáv kir. törvényszéki elnököt s nejét. Ugyanis fiuk, Palugyay Gyula, Liptóvármegye nyugalmazott alispánja június 29-ikén váratlanul elhunyt. Őszinte, igaz részvétellel igyekeznek enyhíteni a lesújtott szülők fájdalomát a nagyszámú tisztelők s barátok, a kik a szomorú hír vételekor azonnal siettek kifejezni részvétüket. A gyászoló család a következő jelentést adta ki: «Özv. Palugyay Gyuláné szül. Ruttkay Gizella mint neje, Palugyay Erzsébet mint gyermek Palugyay Gusztáv és neje szül. Benyovszky Minona mint szülők, Palugyay Nándorné szül. Palugyay Janka mint testvér s ennek férje Palugyay Nándor mint sógor, Palugyay Armand mint testvér s ennek neje szül. Rády Leona mint sógorné, valamint az összes rokonság szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett férj, apa, fiú, testvér és sógornak, Palugyay Gyula, Liptóvármegye nyug. alispánjának, élete 53-ik, boldog házasságának 14-ik évében, rövid szenvedés után, f. hó 29-ikén d. u. 6 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. évi július 1-jén d. u. 4 órakor fognak a halottas házból az ág. evang. vallás szertartásai szerint a liptószentmiklósi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Liptószentmiklóson, 1903. évi június hó 29-ikén. Béke lengjen drága hamvai felett!»

* Távozó honvédek. Honvédségi helyőrségünk július 1-jén délelőtt hagyta el városunkat s kitűnő tisztikarának vezetése alatt Szabolcsvármegyében fog részt venni az ezidei hadgyakorlatokon. Eperjesről vasúton

Kisvárdáig mentek. Innen azután a gyakorlat nehezebb része következik. Szíves érdeklődéssel kísérik őket a távolban is s örömmel várjuk vissza körünkből.

* Új rendőr-örmester. Eperjes sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalánál július 1-jével foglalta el állását az új rendőr-örmester: *Farsemszky Károly*, a ki 20 éven át a csendőrségnél szolgált.

* Értesítés. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület eperjesi Kollégiumának jogakadémiáján az 1903—1904. tanévre a beiratások f. évi szeptember 1-től 12-ikéig eszközöndők; az előadások pedig szeptember 16-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnél szept. 13—15. napjain dékáni, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szeptember 1-étől 15-ikéig terjed — *Fegyzet*: A jogakadémiai hallgatók általában részülhetnek a Kollégium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben (az erre nézve megállapított díjak a következők: ebéd és vacsoráért az I. félévben — szept. 1-től — decz. végéig — 50 kor., a II. félévben — jan. 1-től — június végéig — 74 korona; csak ebédért az I. félévben 32 kor., a II. félévben 46 korona.) Az erre érdemesek igényt tarthatnak a Kollégium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsúak tandíjmentességére, tápintézeti-díj elengedésére s a jelentékeny alaptőkével rendelkező «Jogász segély-egylet» támogatására számíthatnak. A jogakadémiai ifjúsági, valamint a kollégiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére fog állani. Mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

* Jogakadémiánk fejlődése az 1902/1903. tanévben. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület eperjesi ősi Kollégiumának jogakadémiáján, — a hazai ág. hitv. ev. vallásfelekezet ez egyetlen ilyenmő tanintézetén, — az 1902—1903. tanév alatt a következő tanárok működtek: dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, dékán, dr. Flórián Károly, dr. Horovitz Simon, dr. Mikler Károly, dr. Raffay Ferencz, dr. Sarudy Vilmos (†), dr. Szlavik Mátvás (rendes tanárok); dr. Breyer Adolf, dr. Horovitz Imre, dr. Körtvélyessy Dezső, dr. Máriaassy Béla, dr. Sztelho János (magántanárok). Az I. félévben 19 tantárgy 89 hetióraban; a II. félévben pedig 26 tantárgy 85 hetióraban adatott elő. A tanév alatt a jogakadémián összesen 240 hallgató volt beírva, úgy, hogy a hallgatóság létszáma tekintetében ez a tanintézet a hazai tíz jogakadémia között a legelső közé emelkedett. A hallgatók között volt: I-ső éves 81; II-od éves 71; III-ad éves 39; IV-ed éves 44; tanfolyam hallgatása nélkül miniszteri engedéllyel vizsgázó 5. Vallás szerint volt: ág. hitv. evang. 74; róm. kath. 70; izr. 50; ev. ref. 22; gör.-kath. 13; gör.-kel. 11. Születési hely tekintetében volt: *Sárosvármegyei* 59, Gömör vm. 16, Szepes vm. 14, Liptó és Zemplén vm. 12—12, Torontál vm. 10, Abauj-Torna és Hont vm. 8—8, J.-N.-K.-Szolnok vm. 7, Bács-Bodrog, Nógrád, Pest-P.-S.-Kkún és Szabolcs vm. 6—6, Borsod, Brassó és Ung vm. 5—5, Bars, Békés, Bereg és Szatmár vm. 4—4, Árva, Kis-Küküllő és Trencsén vm. 3—3, Hajdú, Hunyad, Máramaros, Pozsony, Szilágy, Temes, Tolna, Vas és Zólyom vm. 2—2, Arad, Bihar, Csanád, Fehér, Heves, Komárom, Krassó-Szörény, Nyitra, Sopron, Szeben és Zala vm. 1—1, Gácsországi 1. A folyó tanév májusának végéig tartott a jogakadémián 100 I. alapvizsgálat, 110 II. alapvizsgálat, 9 államtudományi államvizsgálat és 19 jogtudományi államvizsgálat. A vizsgálatokon kitüntetéssel nyertek képesítést: Erős József és Tapavicza Simon az I. alapvizsgálaton, Legeza József, Tóth István és Zlocha József a II. alapvizsgálaton, valamint Behyna Dezső a jogtud. államvizsgálaton. A tanév alatt 21 joghallgató nyert végbizonnyítványt. Több joghallgató részült ösztöndíjban, a segélyegylet támogatásában, tandíj- és tápintézeti-díj elengedésben stb. (Ezen a címen a joghallgatók által élvezett kedvezmények összege az 1901—1902-ik tanév alatt 7801 K.). Az akadémiai ifjúság egyesületei: a jogász-testület, segélyegylet, turista-egylet és vívóegylet, élénk működést fejtettek ki. Mindezekről részletesebb adatok a Kollégium «Értesítő»-jében olvashatók, melyet az ág. hitv. ev. ker. Kollégium igazgatósága Eperjesen egy darab 10 fill.-es levélbélyeg beküldése ellenében bárkinek készséggel megküld.

* Figyelmeztetés. Egy tizenöt éves leány az utóbbi időben sorra járta az eperjesi üzleteket, gyógyszerárakat s több helyen hitelbe vásárolt, kiadván magát dr. Máriaassy Béla vármegyei árvászéki elnök cselédjének. A kifogásolt számlák alapján csakhamar kiderült a furfang s az egyik gyógyszerárban, hol a leány e napokban újra bevásárolni akart, tettenérték a vakmerő leányt. A rendőrségnél kiderült, hogy Máriaassy névre kiállított cselédkönyve is volt s így névbitorlás miatt is meggyűlik

a baja. A károsult kereskedők eddig nem jelentették fel. Ez úton is figyelmeztetjük a közönséget, hogy hasonló esetek netán ismétlődésekor óvatosság legyenek.

* **Segédszolgai állásra pályázat.** A kir. kath. főgimnázium igazgatója állandó alkalmazásra oly fiatal, nőtlen, magyarul beszélő segédszolgát keres, a ki az intézetben a favágást, télen a fahordást, fűtést, nyáron pedig a kerti utak tisztogatását végezze. A nyári időszak hétköznapjaira — mellékereset céljából — szabadságot is enged. Fizetés, esetleg lakás megegyezés szerint. Jelentkezéseket f. hóban d. e. fogad: az igazgató.

* **Lakásváltoztatás.** Dr. Földi Manó helybeli orvos július hó 1-jén lakását a Fő-utca 65. számú Makoviczky-féle ház (Barts gyógytára felett) I. emeleti lakásba helyezte át.

* **Öngyilkosság.** Fentsik Gyula eperjesi születésű 64 éves szabó, a ki 22 évig Amerikában volt s csak f. évi március havában jött vissza Eperjesre, július 1-jén délután 2 órakor lakásán mellbe lötte magát s rögtön meghalt. Tettének okát gyógyíthatlan betegségében kell keresni; régóta súlyos szívbaja volt. Hozzáartozóitól több levélben érzékeny búcsút vett.

* **Lopás.** Unger Pál 71 éves öreg koldus, a ki lopás miatt már több ízben volt büntetve, ittás állapotában ismét lopást követett el s két ezüst kanalat tűntetett el egy fő-utcai lakásból. A károsultat a rendőrség H. B. kereskedő személyében csakhamar kipuhította, a ki bár nem kívánta a tettes megbüntetését, ennek dacára azonban, a Btkv. rendelkezése alapján, átadták Ungert az ügyészségnek. Azt mondja, hogy a nyomor kényszerítette lopásra.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az Eperjesi Kath. Legényegyletnek f. évi június hó 28-ikán a Floegel-féle kertben tartott nyári táncmulatsága alkalmából felülfizettek: Zaborovszky Béla 9 kor, Kassay István és Grega András 4—4 kor., Lintner Károly, Bohrand N. és Schustek Nándor 3—3 kor., Harstein Adolf, Gubcsó Gyula, Hampel Árpád, Füller János, Cattarino Sándor, Hrabcsák Géza és Kleinovszky Antal 2—2 kor., Plaveczy István, Kónya Miklós, Verbovsky János, Kacsala András, Kocsis Endre, Liptai Józsefné, Gyagyovszky Sándor, Podhorányi Bálint, Szilvassy Lajos, Gregor Endre, Malcsitzky Ernő, Dostal Jánosné, Desseffy Pál, Andruscsakevics Henrik, Kreuzs Lajos, Gabona József és Major Róbert 1—1 kor., Maiher N. és Krae Sándor 40—40 fill. Fogadják a nemes adományozók ez úton is az egyesület hálás köszönetét.

Nyers selyemhár 9 fnt 90 kr.-tól 43 fnt 25 kr.-ig egy teljes ruhára való szövet. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Nagy mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich, 5.**

* **Pályázat.** A kassai magy. kir. posta-távírdai igazgatóság kerületében betöltendő 12 gyakornokjelölt-állásra ezennel pályázat hirdetik. Ezen állásokra az 1883. évi 1-ső t.-cz. 14-ik § a értelmében azok pályázhatnak, a kik a középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen elvégezték, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítványával, közzhathatóság orvosi bizonyítványával pedig ép és egészséges, a posta- és távirdaszolgálatra testileg alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, kik a középiskolát az 1902/1903-ik tanévet megelőzőleg végezték, kötelesek hiteles módon azt is kimutatni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatoskodtak. A sajátkezűleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal főszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk, közszolgálatban nemlévők által pedig az illető főszerelő vagy polgármester útján folyó évi július hó 31-ikéig a kassai posta- és távirdaigazgatósághoz nyújtandók be. Az említett határidőn túl érkező folyamodványok csak az esetben fogadhatók el, ha a kitűzött határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznek. A pályázók közül kiválasztottak a posta- és távirdaigazgatóság felhívására, az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, aki azután felfogadásuk iránt határoz. A felfogadott posta- és távirda-gyakornokjelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek, (2) két korona napidíjban részesülnek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba: 1. Állásukat a posta- és távirdaigazgatóság felhívására f. é. szeptember hó 1-jén, vagy ha az igazgatóság más-kép rendelkeznek, ehhez képest elfoglalni tartoznak. 2. Kötelesek a posta- és távirdaigazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alatt állnak, a posta- és távirdakezelést gyakorlatilag elsajátítani s ott rendes szolgálatot teljesíteni. 3. 1904. évi szept. 1-jére saját költségükön Budapestre, illetve Zágrába helyeztetnek át a posta- és távirdatisztképző tanfolyam hallgatására. 4. A posta- és távirdatisztképző tanfolyam tartama alatt, mint annak rendes hallgatói, a tanfolyami szabályzatnak minden tekintetben alávetik magukat s a beiktatási és tandíjakat, ha csak ezek alól föl nem mentetnek, fizetni kötelesek. 5. Napidíjait élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő tartama alatt is megmaradnak; de ennek fejében, a tanfolyam székelyén lévő posta- és távirdaigazgatóság rendelkezése szerint, szabadidejükben gyakorlati szolgálatot teljesíteni tartoznak. 6. Akik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, vagy a kiknek magaviselete, avagy megbízhatósága

kifogás alá esik, valamint azok is, akik a posta-távirda-és távbeszélő-szolgálatra más okok miatt alkalmatlannak találtnak, a szolgálat, illetve ezen próbaképeni alkalmaztatás alól, minden további igény nélkül, egyszerűen fölmentetnek. 7. Azok viszont, akik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen bevalának, a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése s a posta- és távirdatiszti alapvizsga sikeres letétele után, posta- és távirdagyakornokká neveztetnek ki az 1893. é. IV. t.-cz. 11. §-ában megállapított segélydíjjal, azaz ha felsőbb tanintézetet végeztek, évi 1000 kor., különben pedig évi 800 korona segélydíjjal; a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályzata által előírt szakvizsga sikeres letételével pedig minősültséget szereznek posta-és távirdatisztképző állásokra.

* **A «Zenélő Magyarország» zongora- és hegedű zeneműfolyóirat** most megjelent X-ik évfolyam 13-ik füzeté a következő szép zeneműjaldonságokat közli: I. Lengyel Miska «Hullámzik az öreg Duna», magyar dal. II. Rosey György «Lány-szerelm» — Mädchenliebe — keringő. III. Blaskovich Sándor «Miről apám nagy búsan szolt» (A rákosi szántó), dal. IV. Halldan Kjerulf «Intermezzo», zongoramű. Ily gazdag tartalommal jelenik meg e folyóirat minden egyes füzeté. Évenként 24 füzet, minden füzet 8—12 oldal zene-tartalommal, a legjobban megválasztott kiváló sikerű új-donságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Előfizethetni a most meginduló III. évfolyadra, valamint az előző évfolyamokra is a **Zenélő Magyarország** (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 22—24., honnan minden, nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

* **Kivándorlók visszatartása.** Legutóbb a sztropkói járásból való négy kivándorlót tartóztattak le az eperjesi vasúti állomáson. Az egyik meg akart szökni, de Sebes-kellemesnél utóltértek. Útlevele egyiknek sem volt. Bankópénzüket a pipájukban rejtették el, de a szemfüles rendőrség itt is rátalált.

* **Kellő időben, hirtelen előforduló esetekben** Vértes gyógyszerész Ferencz-pálkájá már sokszor meggátolt komolyabb betegségek kifejlődését, melynél fogva egy család sem nélkülözheti azt.

* **Böhnel Miksa órá** — Bécs, Margaretenstrasse 48. — egy valódi amerikai nickel anker-roskopf-órát lánczszal és tokkal együtt küld 6 koronáért mindazoknak, kik rős, megbízható és tartós órát akarnak. Pontos járása miatt a legjobb és a legkedveltebb strapa-óra. Utánzatoktól óvakodjunk. Bővebbet lásd a mai hirdetések között.

Felelős szerkesztő: **Dr. Mikler Károly.** Kiadótulajdonos: **Kösch Árpád.**

A Fő-utcai 133. sz. házban az emeleti

nagy lakás bérbeadó.

1903. augusztus 1-től kezdve

Értesítés: dr. Propper Adolf ügyvédi irodájában.

Szeszfőző

kerestetik — azonnali belépésre — mezőgazdasági szeszgyára. Azok, kik egyúttal gépek (cséplőgépekhez) előnyben részesítettnek.

Ajánlatok
ILLKOVICS TESTVÉREKHEZ
Szedikert (Sárosvm.), u. p. Töltszék.

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógép-gyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköttőgép, „Daisy” smarokrakó-aratógép, fűkaszaló-gép, szénagyűjtő-gereblye és „Manila” kéveköttőfőnal gyártmányai. Évi gyártmány 362,000 gép.

Képviselő: a Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő-Szövetkezete.

TANONCZ

felvétetik.

Ajánlatok intézendők:

KASSEVITS JÁNOS

fűszerkereskedésbe

KIS-SZEBEN.

Czigelkai

Lajos- és István-forrás

kapható

Holénia Béla

üzletében

Eperjesen.

Két garnitúra

cséplőgép

gőzlokomobillal

azonnal eladó.

1-ső garnitúra 2½ lóerő,
2-ik „ 3 lóerő.

Bővebbet

Szalasovics,
Alsó-Sebes.

Lubló-gyógyfürdő.

Szénsavas-, vasas- és mórfürdők.

Vasas-források, fölötté dúsak szénsavban. Ivó-, fürdő- és területi gyógymód, kitűnő sikerű verszegénység, az idegrendszer idült bajainál, szívántalmaknál, általános gyöngeségnél, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig női bajoknál. Portól mentes, védett fekvés (556 m). Kiterjedt fenyveserdők között.

Állandó fürdőorvos: *Platzer Sándor dr.* volt egyet. tanársegéd néhai Kézmárczky tanár udv. tanácsos egyetemi női klinikáján. Kitűnő vendéglő jutányos árak mellett, étkezés à la carte vagy penzióban — Posta- és távirdaállomás. Elő- és utóévadban tetemes árkedvezmény lakás-, fürdő- és étkezésnél. Szobák hetenkint 10 kor., étkezés penzióban 20 kor.-tól kezdve. Prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság
Lubló-fürdőn (Szepesmegye).

Lóversenyek Tátra-Lomniczon

1903. július hó 2., 3., 5. és 6-ikán.
A Magyar Lovaregylet által rendezve, kezdetük
mindig d. u. 3 óra 10 p.-kor.

A versenytérre a következő vonatok közlekednek az összes közbeszó állomások érintésével:

Oda:			
Tátra-Lomniczról indul	1 ó. 20 p.	2 ó. 20 p.	2 ó. 35 p.
Versenytérre érkezik	1 " 40 "	2 " 40 "	2 " 55 "
Poprád-Felkáról indul	1 " 18 "	" " "	2 " 10 "
Versenytérre érkezik	1 " 40 "	" " "	2 " 34 "
Kassáról indul	" " "	8 óra 04 perczkor.	" " "
Podrád-Felkára érkezik	" " "	11 " 22 "	" " "
Vissza:			
Versenytérrel indul	5 ó. 27 p.	5 ó. 37 p.	6 ó. 30 p.
Tátra-Lomniczra érkezik	5 " 46 "	5 " 56 "	6 " 50 "
Versenytérrel indul	5 " 45 "	6 " 15 "	8 " 45 "
Poprád-Felkára érkezik	6 " 07 "	6 " 37 "	9 " 20 "
Poprád-Felkáról indul	" " "	8 óra 15 perczkor.	" " "
Kassára érkezik	" " "	11 " 15 "	" " "

Július 4-ikén társas-kirándulás a lomniczi csúcsra.

Helyárak a versenytérre: I-só hely 6 korona, II-ik hely 2 korona, III-ik hely 40 fillér.

A Kassáról Poprád-Felkára és vissza, nemkülönben Eperjesről Poprád-Felkára és vissza szóló, ünnep- és vasárnapokon érvényes kedvezményes jegyek a versenynapokon is kiadatnak, és pedig:

Kassa - Poprád-Felka	II. oszt.	6 korona.
"	III.	4 "
Eperjes - Poprád-Felka	II.	6 "
"	III.	4 "

Jegyek kaphatók Tátra-Lomniczon Kuzmann Gyula bazárjában és a versenynapokon Tátra-Lomniczon a versenytérre.

Restaurációk az I. és II. helyen, szintűgy totál-sateurók, bookmaker és katonazene

F E R E N C Z

pálinka (sósorszesz)
Vértés gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlenül tisztasága következtében egy külső, mint belső használatra mindenképpen legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyűrődésre (massage). Kitűnő sikerrel használtatik köszvény, és az, meghűlések ellen, bémulások, ficamoknál, gyuladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görcs, rosszullés, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levelezőknek s általában sokat gyalogolónak nélkülözhetetlen. Valódi sokat gyalogolónak nélkülözhetetlen. Valódi

Védjegy. csak a mellékelt védjeggyel. — Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksman Mór, Holénia B., Lefkovits Emil, Mikollik István, Sváb Ferencz és Trosztler Kálmán uraknál; általában ott, ahol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen;

VÉRTÉS L. „Sas“-gyógysz. Lugoson.

A Római, Oszteni, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel, díszkeresztrel és díszlevelel kitüntetve

Teljesen ingyen

Alapítottoti
1840-ben

dobja ki a pénzét, ha értéktelen utáztatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel
ANKER-ROSKOPF-ÓRAM
(Antimagnetique) szabadalmazott email-számlappal, itt látható minta szerint 30 órai járással egyedül. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letező legjobb strapaóra. Különösen ajánlható tisztelőknek, vasúti hivatalnokok, csendőrség, pénzügy-örség, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy szép nickel lánczsal és tokkal együtt csak 6 korona 3 évi jótállással, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselete által.

BÖHNEL MIKSA, órás

Bécs, IV., Margaretenstrasse 48/65.
a csász. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

ÓVÁS! Kereskedők Roskopf órákat pléttokkal és imitált papír-email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 ft 75 kr. és meggyezem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom, szabadalmazott email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak, és mindent, a mi nincs fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

Himző-tanítási tanfolyam.

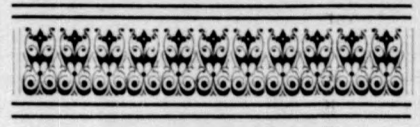
Hétfőn, f. évi július hó 6-ikán nyílik meg a sárosvárin. árvaház nagytermében egy budapesti elsőrangú himző-tanítónó vezetése alatt

a himző-tanfolyam.

Jelentkezések ugyanott eszközölhetők.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

a tanfolyam vezetősége.

Kiadó lakás.

A Főutca 110. sz. házban levő

(szemben a Collegiummal)

I. emeleti lakás azonnal kiadó.

Bővebb értesítés nyerhető

Zborovszky Antalnál
Főutca 108. sz.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig szalmakaszalók, továbbá járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák

„Columbia-Drill“ legjobb sorvetőgépek, szesekavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes aszál-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Occasió!

Az idényből felmaradt női gyapjúruhakelméket és napernyőket mesés olcsó árakon elárúsítom.

Zavatzky Szilárd,
divat- és vászonkereskedő
Eperjes.

Szliács aczélfürdő

Felsőmagyarországon

Az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-ikétől szeptember 30-ikáig.

Főművelhetetlen *vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerincz- és idegbajok, bémulás ellen,* átszenvedett betegség és erős munkásság után. *Fürdőorvosok:* Grünwald M. dr., Molnár I. dr., Stern I. dr., Kortsák dr. *Utazás* Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át, onnan 5 óra, délről Budapestén át, innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. — Kimerítő fölvilágosítást és prospektust, utazás-, lakás-, árkedvezményről az elő- és utószezonban stb., ad

a fürdőigazgatóság: Szliács (Zólyom megye).

